

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination

March/April- 2018

COST ACCOUNTING - 2

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેની માહિતી સોનલ લી.નાં ચોપડેથી ૩૧મી માર્ચ ૨૦૧૭નાં રોજ પુરા થતાં વર્ષ માટે આપવામાં આવેલ છે. (૨૦)

કાચા માલનો શરૂઆતનો સ્ટોક	રૂ.૩૩,૦૦૦/-	ચંત્રો પર ઘસારો	રૂ.૨,૪૦૦/-
કાચા માલનો આખર સ્ટોક	રૂ.૫૪,૦૦૦/-	ફર્નિચર પર ઘસારો	રૂ.૩૦૦/-
કાચા માલની ખરીદી	રૂ.૧,૨૪,૫૦૦/-	કાર્યાલય પગાર	રૂ.૩,૩૦૦/-
આવક માલ અંગે વાહન ખર્ચ	રૂ.૬,૭૫૦/-	અન્ય ખર્ચ (કારખાનાં)	રૂ.૮,૦૦૦/-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ.૧,૦૮,૦૦૦/-	અન્ય ખર્ચ (કાર્યાલય)	રૂ.૧,૫૦૦/-
પરોક્ષ મજૂરી	રૂ. ૨૧,૦૦૦/-	વેચાણ અંગેનો ખર્ચ	રૂ.૬,૩૦૦/-
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	રૂ. ૨૪,૦૦૦/-	મેનેજરનું મહેનતાણું	રૂ.૨૭૦૦૦/-
કારખાના ભાડું	રૂ.૧૦,૫૦૦/-	(કારખાનાનું રૂ.૭૫૦૦, કાર્યાલયનાં રૂ.૧૦,૫૦૦, વેચાણ વિભાગનાં રૂ.૮,૦૦૦)	
કાર્યાલય ભાડું	રૂ.૧,૮૦૦/-	જવક માલનો વાહન ખર્ચ	રૂ.૧,૮૦૦/-
સેલ્સમેનનો પગાર	રૂ.૩,૬૦૦/-	આવક વેરો	રૂ.૧૮૦૦૦/-
પરોક્ષ માલસામગ્રી	રૂ.૬૦૦/-	વેચાણ	રૂ.૩,૮૦,૦૦૦/-

ઉપરની માહિતી પરથી પડતરનું પત્રક બનાવો અને શોધો.

(૧) પ્રાથમિક પડતર (૨) કારખાના પડતર (૩) ઉત્પાદન પડતર (૪) વેચાણ પડતર (૫) નફો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ કારખાનાની નોંધમાંથી એક વસ્તુ સંબંધી મેળવવામાં આવેલી નીચેની માહિતી પરથી પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો. એકમદીઠ નફો પાણ નક્કી કરો.

કાચા માલની ખરીદી	રૂ.૧,૧૫,૦૦૦/-	આખરનો કાચામાલનો સ્ટોક	રૂ.૨૦,૦૦૦/-
આવકમાલનું ગાડાભાડું	રૂ.૪,૦૦૦/-	આખરનો તૈયાર માલનો સ્ટોક ૫૦૦૦ એકમો	
સીધી મજૂરી	રૂ.૮૬,૦૦૦/-	શરૂઆતનો અર્ધ તૈયાર માલ	રૂ.૫૦૦૦/-
યાંત્રિક કામના કલાકો ૧૦,૦૦૦ કલાકો		આખરનો અર્ધ તૈયાર માલ	રૂ.૧૫૦૦૦/-
યાંત્રિક કલાક દર કલાક દીઠ	રૂ.૪/-		
કાચા માલનો શરૂનો સ્ટોક	રૂ.૨૫,૦૦૦/-	ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચો કારખાનાની પડતરનાં ૪%	
શરૂઆતનો તૈયાર માલનો સ્ટોક	રૂ.૪૦,૦૦૦/-	વેચાણ વિતરણ ખર્ચ એકમ દીઠ રૂ.૧/-	
(૪૦૦૦ એકમો)			

વેચાણ રૂ.૩,૦૦,૦૦૦/-

વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન-૨૬૦૦૦ એકમો.

પ્રશ્ન-૨ અ લી.ની એકમદીઠ પડતરની માહિતી નીચે મુજબ છે. (૨૦)

પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ.૧૮૦, પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.૧૦૦, કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચો મજૂરીનાં ૬૦%, ઓફિસ શિરોપરી ખર્ચો રૂ.૪૦, વેચાણનાં શિરોપરી ખર્ચો રૂ.૩૦.

કંપનીનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક (તૈયાર માલ ૨૦૦ એકમો)	૭૬,૦૦૦	વેચાણ	૮,૦૦,૦૦૦
માલસામાનનાં ખર્ચો	૨,૭૦,૦૦૦	આખર સ્ટોક (તૈયાર માલ ૧૦૦ એકમો)	૩૫,૦૦૦
મજૂરી	૧,૫૦,૦૦૦	વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ	૫,૦૦૦
કારખાના ખર્ચો	૧,૦૦,૦૦૦		
ઓફિસ ખર્ચો	૫૫,૦૦૦		

વેચાણ ખર્ચા	૪૫,૦૦૦		
માંડી વાળેલ પ્રા.ખર્ચા	૧૪,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૧,૩૦,૦૦૦		
	૮,૪૦,૦૦૦		૮,૪૦,૦૦૦

પડતરનાં હિસાબોમાં માલસામાન અને મજૂરી તેની ખરેખર પડતર કિંમતે દર્શાવવામાં આવે છે. પડતરનાં હિસાબોમાં તૈયાર માલનાં શરૂઆતનાં સ્ટોકની કિંમત નાણાંકીય હિસાબોમાં દર્શાવેલ કિંમત પ્રમાણે લેવાની છે, જ્યારે તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદિત એકમો પૈકીનો છે.

પડતર પત્રક અને મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ એક કારખાનું અ અને બ એમ બે પ્રકારની વસ્તુઓ બનાવે છે.
માલસામાન અને મજૂરીનોખર્ચ નીચે મુજબ છે.

અ રૂ. બ રૂ.

માલસામાન (એકમ દીઠ) ૧૨=૫૦ ૭=૫૦

પ્રત્યક્ષ મજૂરી (એકમ દીઠ) ૧૦=૦૦ ૬=૦૦

કારખાનાનો ખર્ચ મજૂરીનાં ૧૦૦% છે અને ઓફિસ ખર્ચ કારખાનાની પડતર પર ૨૫% છે.

અ નાં ૨૦૦ એકમો અને બ નાં ૫૦૦ એકમો બનાવ્યા હતા અને દરેક અનુક્રમે રૂ.૫૦ અને રૂ.૩૦ની કિંમતે વેચવામાં આવ્યા હતા. શરૂઆતનો કે આખરનો કોઈ સ્ટોક નથી.

જો કારખાનાનો ખરેખરો ખર્ચ રૂ.૪,૮૦૦ અને ઓફિસ ખર્ચ રૂ.૪,૨૦૦ થયો હોય તો પડતર અને નાણાંકીય હિસાબનાં ચોપડામાં દર્શાવવામાં આવેલ પરિણામનું મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-૩ એક કારખાનામાં x નાં ઉત્પાદનમાં આડપેદાશ y અને z નું ઉત્પાદન થાય છે. સંયુક્ત ખર્ચા નીચે મુજબ છે. (૧૫)

માલ સામગ્રી રૂ. ૧૦,૦૦૦/-
મજૂરી રૂ. ૨,૦૦૦/-
શિરોપરી ખર્ચા રૂ. ૮,૦૦૦/-
રૂ. ૨૦,૦૦૦/-

અલગ ખર્ચા નીચે મુજબ છે.

	x રૂ.	y રૂ.	z રૂ.
માલ સામગ્રી	૧,૫૦૦	૧,૩૦૦	૧,૦૦૦
મજૂરી	૨૦૦	૧૫૦	૧૦૦
શિરોપરી ખર્ચા	૮૦૦	૫૫૦	૪૦૦
	૨,૫૦૦	૨,૦૦૦	૧,૫૦૦
વેચાણ કિંમત	૩૦,૦૦૦	૨૪,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
વેચાણ કિંમત પર નફાનાં ટકા	૩૦%	૨૫%	૨૦%

સંયુક્ત ખર્ચાની વહેંચણી દર્શાવતું પત્રક જરૂરી ધારણા કરી બનાવો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ વિજય લિમિટેડની એક વસ્તુનું ઉત્પાદન ત્રણ પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે. અને ત્યારબાદ તેને તૈયાર માલનાં માલનાં સ્ટોક ખાતે લઈ જવામાં આવે છે. તા.૩૧-૩-૨૦૧૭નાં રોજ પુરા થતાં એક માસ દરમિયાન પ્રક્રિયા-૧માં ૪૦૦૦ એકમો, એકમદીઠ રૂ.૬નાં ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા-૧	પ્રક્રિયા-૨	પ્રક્રિયા-૩
પરચુરણ માલ સામગ્રી	રૂ.૨૦,૮૦૦	રૂ.૧૫,૮૪૦	રૂ.૨૭,૧૨૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ.૧૮,૦૦૦	રૂ.૨૮,૦૦૦	રૂ.૪૦,૦૦૦
ઉત્પાદનનાં પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ.૧૪,૦૦૦	રૂ.૨૦,૦૦૦	રૂ.૩૨,૦૦૦
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમોમાં)	રૂ.૩,૮૦૦	રૂ.૩,૩૬૦	રૂ.૩,૦૦૦
સામાન્ય બગાડ (દાખલ એકમનાં ટકા)	૫%	૧૦%	૧૫%
બગાડની એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત	રૂ.૪	રૂ.૮	રૂ.૧૦

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાઓનાં ખાતા તૈયાર કરો અને દરેક પ્રક્રિયાની એકમદીઠ પડતર કિંમત શોધો તેમજ અસામાન્ય બગાડ કે અસામાન્ય વધારાનાં ખાતા પણ બનાવો.

પ્રશ્ન-૪ નીચેની માહિતી હિત એન્જિનિયરિંગ કંપનીમાંથી લેવામાં આવી છે.

(૧૫)

માલસામાન	રૂ.૫૦૦૦	ફેક્ટરીનાં સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ.૨૦૦૦
મજૂરી	રૂ.૩૫૦૦	વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ.૨૬૦૦
ફેક્ટરીનાં ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ.૨૫૦૦	યાંત્રિક ક્લાકો	રૂ.૩૦૦૦

ફેક્ટરીનાં પરોક્ષ ખર્ચાઓ યાંત્રિક ક્લાકોનાં આધારે સમાવવામાં આવે છે. તથા વહીવટી ખર્ચાઓ કારખાના પડતરનાં આધારે સમાવવામાં આવે છે.

કંપની એક જોબનો ઓર્ડર પ્રાપ્ત કરે છે. જોબને લગતી નીચે પ્રમાણે માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે. માલસામાન રૂ.૭૫૦, મજૂરી રૂ.૩૫૦, યાંત્રિક ક્લાકો, ૩૦૦ ક્લાકો.

ઉપરની માહિતીનાં આધારે જોબ ઓર્ડર માટેનું પડતર પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૪ નીચેની માહિતી એક ઉત્પાદક કંપનીનાં બજેટમાંથી લેવામાં આવી છે.

માલસામાન પ્રત્યક્ષ મજૂરી		રૂ.૧,૮૮,૦૦૦
યંત્ર વિભાગ (મશીન શોપ) (૧૨૦૦૦ ક્લાકો)	રૂ.૬૩,૦૦૦	
જોડાણ વિભાગ (એસેમ્બલિશોપ) (૧૦,૦૦૦ ક્લાકો)	રૂ.૪૮,૦૦૦	રૂ.૧,૧૧,૦૦૦
કારખાના શિરોપરી ખર્ચા	યંત્ર વિભાગ રૂ.૮૮,૨૦૦	
	જોડાણ વિભાગ રૂ.૫૧,૮૦૦	રૂ.૧,૪૦,૦૦૦
વહીવટી શિરોપરી ખર્ચા		રૂ.૮૦,૦૦૦
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચા		રૂ.૮૧,૦૦૦
વિતરણ શિરોપરી ખર્ચા		રૂ.૬૨,૧૦૦

કંપની સમાવેશી પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગકરે છે એમ માનીને નીચેની ગણતરી કરો.

(અ) પ્રાપ્ય આંકડાને આધારે શિરોપરી ખર્ચનું પત્રક બનાવો, જેમાં આપેલ સંજોગોમાં શિરોપરી

ખર્ચ વસુલાતનાં દર ગણવા માટેનો આધાર ગણવો.

(બ) આ રીતે ગણેલ શિરોપરી ખર્ચને આધારે નીચેના જોબ અંગે પડતરનો અંદાજ નક્કી કરો.

પ્રત્યક્ષ માલસામાન અ-૨૫ કિલો રૂ.૧૬=૮૦ એક કિલો લેખે.

બ-૧૫ કિલો રૂ.૨૦=૦૦ એક કિલો લેખે.

પ્રત્યક્ષ મજૂરી યંત્ર વિભાગ ૩૦ ક્લાક
જોડાણ વિભાગ ૪૨ ક્લાક.

English Version

Que-1 The following data are collected from Sonal Ltd. for the year ending on 31st March, 2017. (20)

Opening stock of raw materials	Rs.33,000/-	Depreciation on machinery	Rs.2,400/-
Closing stock of raw materials	Rs.54,000/-	Depreciation on furniture	Rs.300/-
Purchases of raw materials	Rs.1,24,500/-	Office salary	Rs.3,300/-
Transportation of incoming goods	Rs.6,750/-	Other expenses(factory)	Rs. 9,000/-
Direct labour	Rs. 1,08,000/-	Other expenses (office)	Rs.1,500/-
Indirect labour	Rs.21,000/-	Remuneration to manager (Rs.7500,factory, Rs.10,500 office, Rs.9000 sales department)	Rs.27000/-
Direct Expenses	Rs.24,000/-	Sales expenses	Rs.6,300/-
Factory rent	Rs.10,500/-	Transportation of outgoing goods	Rs.1800/-
Office rent	Rs.1,800/-	Income-tax	Rs.18,000/-
Salesman's Salary	Rs.3,600/-	Sales	Rs.3,90,000/-
Indirect material	Rs.600/-		-

From the above data, prepare cost sheet and find out

(1) Basic cost (2) Factory cost (3) Production cost (4) Sales cost (6) Profit.

OR

Que-1 From the following information extracted from the records of a factory relating to a commodity, prepare the cost sheet showing total profit and profit per unit.

Purchase of raw materials	Rs.1,15,000/-
Carriage inwards	Rs.4,000/-
Direct wages	Rs.96,000/-
Machine hours worked 10,000 hours.	
Machine hour rate Rs.4 per hour.	
Opening stock of raw materials	Rs.25000/-
Opening stock of finished stock (4000 units)	Rs.40,000/-
Closing stock of raw materials	Rs.20,000/-
Closing stock of finished stock 5000 units.	
Opening work in progress	Rs.5000/-
Closing work in progress	Rs.15,000/-
Office overheads 4% of work cost.	
Selling and distribution expenses Rs.1 per unit.	
Sales Rs.3,00,000/-, Production during the year 26000 units	

Que-2 Following is the information of the cost per unit of "A" Ltd. (20)

Direct materials Rs.180, Direct wages Rs.100, Factory overheads 60% of Direct wages, office overheads Rs.40, selling overheads Rs.30.

Following is the profit and loss Account of the Company.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Opening Stock (Finished goods 200 units)	76000/-	Sales	8,00,000/-
		Closing stock (finish goods 100 units)	35,000/-
Material expenses	2,70,000/-	Interest and dividend	5,000/-
Wages	1,50,000/-		
Factory expenses	1,00,000/-		
Office expenses	55,000/-		
Selling expenses	45,000/-		
Preliminary expenses written off	14,000/-		
Net Profit	1,30,000/-		
	8,40,000/-		8,40,000/-

In Cost account materials and wages are charged at actual cost. The opening stock of finished goods in cost accounts is taken as per the valuation in financial accounts, while the closing stock of finished goods is out of the units manufactured during the year. Prepare statement of cost and reconciliation statement.

OR

Que-2 A factory turns out two products A and B. The cost of materials and labour is as follows.

	A Rs.	B. Rs.
Materials (Per unit)	12=50	7=50
Direct wages (Per unit)	10=00	6=00

Works on cost is charged at 100% of wages and office on cost at 25% of works cost. 200 units of A and 500 units of B were produced, and sold at Rs.50 and Rs.30 per unit respectively; there was no opening and closing stock. If actually the works expenses amount to Rs.4,800/- and office expenses to Rs.4,200/- reconcile the results shown by cost and Financial Account.

Que-3 Product x yields by-product y and z the joint expenses of manufacture are as under. (15)

Materials	10,000/-
Labour	2,000/-
Overhead Expenses	<u>8,000/-</u>
	20,000/-

Separate expenses are as under.

	x Rs.	y Rs.	z Rs.
Materials	1500	1300	1000
Labour	200	150	100
Overhead Expenses	800	550	400
	<u>2500</u>	<u>2000</u>	<u>1500</u>
Selling Price	30,000	24,000	20,000
Estimated Expenses	30%	25%	20%

Show how would you allocate joint expenses of production.

OR

Que-3 The production of a product of Vijay Ltd. passes through three processes and then it is transferred to finished stock, 4000 units were introduced in process-1 at the rate of Rs.6 during the month ended on 31-3-2017.

Other information is as under.

Particulars	Process-1	Process-2	Process-3
Sundry Materials	20,800/-	15,840/-	27,120/-
Direct wages	18,000/-	28,000/-	40,000/-
Manufacturing Overheads	14,000/-	20,000/-	32,000/-
Actual output (in units)	38,00/-	3,360/-	3,000/-
Normal wastage (percentage of input)	5%	10%	15%
Sales value of wastage per unit	Rs.4	Rs.8	Rs.10

From the above information, prepare process Accounts and find out cost per unit of each process. prepare Abnormal wastage or Abnormal Gain Accounts also.

Que-4 The following records are taken from "Hit Engineering works Ltd.

Materials	Rs.5000	Fixed factory overheads	Rs.2,000
Direct wages	Rs.3,500	Variable factory overheads	Rs.2,500
Machine hours	Rs.3,000	Administration overheads	Rs.2,600

(15)

Factory overheads are absorbed on the basis of machine hours and administrative overheads are absorbed as a percentage of work cost. The company has received an order of a job. The following particulars are available in respect of the job.

Materials Rs.750, Wages Rs.350, Machine hours 300, Prepare Job order cost sheet.

OR

Que-4 From the records of a manufacturing company, the following budgeted details are available.

Direct Materials Direct wages Rs.1,99,000

Machine shop (12000 hours)	Rs.63000	
Assembly shop (10000 hours)	<u>Rs.48000</u>	Rs.1,11,000
Works overheads	Machine shop Rs.88,200	
	Assembly shop <u>Rs.51,800</u>	Rs.1,40,000
Administrative overheads		Rs.90,000
Selling overheads		Rs.81,000
Distribution overheads		Rs.62,100

Assuming that the company follows absorption method of costing, you are required to.

(A) Prepare a schedule of overhead rates from the figures available stating the basis of overhead recovery rates used under the given circumstances.

(B) Work out a cost Estimate for following job based on overhead so computed.

Direct Material	A 25 kg.	at Rs. 16=80 per kg.
	B 15 kg.	at Rs.20=00 per kg.
Direct Labour	Machine shop	30 hours
	Assembly shop	42 hours.
